

Staden i Ögonhöjd Projektdirektiv Februari, 2015

Projekt: Staden i Ögonhöjd

Författare: Lisa Klingwall

Version: 1Revidering från 2014

Dnr: 2014-15974-30

Förvaltning/avdelning: Strategi och Utvecklingsenheten SBK

Godkänd av beställare: 2 dec 2015

Senast ändrad: 22/11/2015

Innehåll

1. SAMMANFATTNING	5
2. Inledning	6
3. Projekt Beskrivning	7
3.1 Beskrivning av projektet	7
3.2 Samordning och samarbete	8
4. MÅL	8
4.1 Effektmål (varför projektet genomförs)	8
4.2 Projektmål (vad som ska uppnås)	8
5. Fokusområden	9
6. Avgränsning	10
7. ARBETSSÄTT	10
8. Projektorganisation	10
8.1 Styrgrupp	10
8.2 Arbetsgrupp	11
9. Tidplan	11
10. Projektbudget	12
10.1 Projektets kostnader	12
10.2 Projektets interna tidsåtgång	12

1. SAMMANFATTNING

Arbetet med barn och ungas delaktighet startades som en del av KF-uppdraget att arbeta efter Kultur i ögonhöjd, stadens strategiska plan för barn- och ungdomskultur 2009-2012. Som en del av det arbetet organiserades ett nätverk, Staden i ögonhöjd, med medarbetare från olika förvaltningar med fokus på stadsutvecklingsfrågor.

Arbetsgruppens uppgifter formaliserades i ett förvaltningsövergripande projekt på uppdrag av stadsledningskontoret. Staden i ögonhöjds syfte är att utvecklas till att vara en katalysator i stadsutvecklingsfrågor för att belysa barns och ungas behov och stärka deras delaktighet. I budgeten 2014 förtydligade kommunfullmäktige uppdraget att arbeta utifrån barnkonventionen – både vad gäller barnets rätt att uttrycka sig, vara delaktig i beslut som rör dem och vara del av det konstnärliga livet.

2014/15 var kulturår för barn och unga då barns kultur i hela staden synliggjordes och det var ett bra tillfälle att manifesteras kulturuppdraget.

Kommunfullmäktige pekade i budgeten för 2015 ut aktiviteter som skulle kunna omhändertas väl i projektet Staden i ögonhöjd. Under våren 2015 lyftes därför frågan till styrgruppen om att ge Staden i ögonhöjd en paraplyfunktion för på så sätt kunna omhänderta de uppdrag som gäller barn och unga i stadsplaneringen.

Stadens berörda förvaltningar ska i och med detta projekt utvecklas som beställare av analyser och tjänster inom detta område. Det sker bland annat genom att studera goda exempel och erfarenheter där barn och ungas behov och delaktighet i stadsutvecklingsprocesser har hanterats på ett bra sätt. Dessa goda exempel och erfarenheter ska tillsammans med ny metodkunskap och medvetenhet om FNs barnkonvention och barns rättigheter spridas till medarbetarna på berörda förvaltningar.

Utifrån de olika projekten utvecklas en gemensam metodkunskap i stadens förvaltningar om hur barns och ungas behov och delaktighet görs till en naturlig del i stadsutvecklingsprojekt. Kunskapen ska bland annat resultera i framtagande av rutin för beställarstöd och praktiska arbetsverktyg för hantering av frågorna.

Projektet ska leda till uppfyllande av ett antal effekt- respektive projektmål.

2. Inledning

Historik

Arbetet med barns och ungas delaktighet startades som en del av KF-uppdraget att arbeta efter Kultur i ögonhöjd, stadens strategiska plan för barn- och ungdomskultur 2009-2012 (beslutad i kommunfullmäktige 2009-04-20). Som en del av det arbetet organiserades ett nätverk, Staden i ögonhöjd, med medarbetare från olika förvaltningar med fokus på stadsutvecklingsfrågor. Som ett led i formaliseringen av Staden i ögonhöjd formerades en styrgrupp under ledning av stadsledningskontoret med central strategisk kompetens från bl.a. stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, kulturförvaltningen och trafikkontoret.

Nuläge

Stockholm växer snabbt. Stadens budget för 2014 fastställer att 140 000 nya bostäder ska byggas fram till 2030. Den kraftiga utbyggnaden av bostäder, arbetsplatser, infrastruktur m.m. kommer att påverka många stockholmare. Budgeten lyfter även att staden ska fortsätta utveckla möjligheterna för stockholmare att framföra synpunkter och idéer på stadens utveckling. Därtill fastställs att samtliga berörda nämnder ska beakta barnperspektivet och säkerställa barnets rättigheter i enlighet med FNs barnkonvention både vad gäller att uttrycka sig, vara delaktiga i beslut som rör dem och vara del av det konstnärliga livet.

I november 2013 beslutade kommunfullmäktige om ett reviderat Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga, program för barn- och ungdomskultur i Stockholm. Där anges ett nytt mål att barn och unga har rätt att vistas i trygga och kreativa miljöer som är utformade utifrån deras behov bland annat vad gäller skolan, inom bostadsbebyggelse och förändringar av den offentliga miljön. När stadsutvecklingsprojekt genomförs ska hänsyn tas till barns och ungas behov och arbetet bör utformas i enlighet med de förslag som nätverket Staden i ögonhöjd utformar.

Det är ett stort antal nämnder och bolagsstyrelser som ansvarar för att främja ett barn- och ungdomsperspektiv vad gäller beslut, planering och resursfördelning som rör de miljöer där barn och unga

vistas, såväl ute som inne. Idag finns en skiftande kunskapsnivå om barns och ungas behov och delaktighet i stadens förvaltningar och bolag. För att nå målet i Kultur i ögonhöjd är det angeläget med en generell kunskapshöjning och samordning inom området.

Vid styrgruppsmötet den 31 mars 2015 fattades beslut om inriktningen för Staden i ögonhöjd¹, då arbetsgruppen fått ett förstärkt mandat genom KF:s reviderade beslut om Kultur i ögonhöjd, samt förtydligandet i budgeten 2015 att arbeta med barnkonventionen.

Detta projektdirektiv är en konsekvens av det beslutet.

3. Projekt Beskrivning

3.1 Beskrivning av projektet

Projektets syfte är att Staden i ögonhöjd ska ha en paraplyfunktion då det kommer till att samla frågor gällande barn och unga i den växande staden. Staden i ögonhöjd ska utvecklas till att bli en katalysator och ett processtöd i stadsutvecklingsfrågor för att belysa barn och ungas behov och stärka deras delaktighet. Stadens berörda förvaltningar ska i och med detta projekt få stöd att utvecklas till effektiva beställare med god kompetens av analyser och metoder inom detta område.

Projektet har ansvar för att samla och sprida goda exempel och ny metodkunskap så att hänsyn tas till barns och ungas behov i stadsutvecklingsprocesser och att på så sätt förbättra stadens beställarkompetens. Därmed bidrar projektet till ökad medvetenhet om barns rättigheter i enlighet med FNs barnkonvention.

Genom projektets tematiska, förvaltningsövergripande karaktär stärks respektive deltagande förvaltning i sina respektive ansvarsområden. Samordning mellan förvaltningar och bolag gör att barn och ungas behov och delaktighet i stadsutvecklingsfrågor lyfts.

Begreppen *barns perspektiv* respektive *barnperspektiv* har olika innebörd. Barns perspektiv avser barnets egen synvinkel, berättelse eller tolkning av verkligheten, medan barnperspektiv handlar om hur vuxna ser på barns situation. Då Kultur i ögonhöjd har fokus på kultur för, med och av unga är detta projekts utgångs-

---

¹ Se förteckning över styrgruppen under projektorganisation samt beslut i MA från den 19 feb 2014.

punkt att arbeta för att både barns perspektiv och barnperspektivet ska tas hänsyn till i stadens stadsutvecklingsprocesser.

3.2 Samordning och samarbete

Inom ramen för projektet ska samordning inom staden ske med stadsbyggnadskontoret, fack- och stadsdelsförvaltningar och bolag för att identifiera möjligheter till samverkan, samt för att uppnå bättre resultat. Pågående nätverk och projekt som projektet knyter an till innefattar men är inte avgränsat till följande:

- Dialogutvecklingsprojekt i stadsbyggnadskontorets regi
- Nätverket Ungdomsdialog (SKL)
- Vägledning om barns och ungas utemiljö (Boverket och Movium)

Avseende externa aktörer kan samarbete ske med expertkompetens från näringsliv och akademi, till exempel KTH/Arkitekturskolan och SLU (Movium).

4. MÅL

4.1 Effektmål (varför projektet genomförs)

- Bidra till att stadens förvaltningar och bolag i stadsutvecklingsprojekt uppfyller kraven i FNs barnkonvention samt Kultur i ögonhöjd.
- Stärka barns och ungas behovsuppfyllnad och delaktighet i stadsutvecklingsfrågor.
- Stärka barns perspektiv och barnperspektivet i genomförande av stadsutvecklingsprojekt med hjälp av bland annat Barnkonsekvensanalyser och dialog.

4.2 Projektmål (vad som ska uppnås)

- Skapa praktiska arbetsverktyg för dialog, kunskapsinhämtning och analys kring barns och ungas delaktighet och behov, samt identifiera relevanta sätt att implementera och följa upp slutsatserna i stadsutvecklingsprojekten.
- Utforma rutin för beställarstöd vad gäller Barnkonsekvensanalyser (BKA).
- Fungera som referensgrupp för andra projekt inom staden som rör barn och unga då det kommer till stadsutvecklingen.

- Genomföra minst en spridningskonferens för de medarbetare inom stadens förvaltningar och bolag som är berörda i stadsutvecklingsprojekt.

5. Fokusområden

- **Förskole-/ skolgårdar**
    - Vägledning för funktion, innehåll, och utformning.
    - Samutnyttjande/relation till allmänna lek-, park- och idrottsytor.
    - Utredda frågorna kring drift och ekonomi då det kommer till samnyttjande.
    - Förtydliga markanvisning-/planeringsprocessen med aktörer, skeden, dialog (barn och unga)
    - Samordning med projektet Skolplanering Stockholm, samt utbildningsförvaltningens måldokument för utbildningsförvaltningens skolgårdar
    - Samordning med Den gröna promenadstaden och övriga styrdokument inom staden.
    - Lagstöd
    - **BKA-riktlinjer för hur en barnkonsekvensanalys kan användas för att innan exploatering belysa påverkan på unga.** Var i processen kommer BKA in och när.
    - Gemensamt förhållningssätt och/eller checklista för innehåll.
    - Uppföljning ansvar? Certifiering?
    - Ta fram ”checklista” för utformning av lokala handlingsplaner.
    - Metodstöd för att främja barnkonsekvensanalyser tas fram.
    - Exemplifiera resultat av barnkonsekvensanalyser.
  - **Barns och ungas delaktighet i staden**
    - Nya metoder för dialog och medborgardeltagande i planeringen. Till exempel kan processer där detaljplaner föregår markanvisningar testas.
    - Informationsplats för goda exempel och metoder
- Konst utifrån ett barnperspektiv/Stockholm konst**
- Utveckla kunskapen om hur hänsyn tas till barnperspektivet/barns perspektiv vad gäller utsmyckning i planerade miljöer där barn vistas

6. Avgränsning

Projektets fokus ligger på barns och ungas behov och delaktighet i stadsutvecklingsfrågor och inte barns och ungas behov och delaktighet generellt.

Inom budgetramen för projektet finns inte resurser för att bidra till genomförandet av barnkonsekvensanalyser, workshops och så vidare i enskilda stadsutvecklingsprojekt.

Projektets utveckling av rutiner för beställarstöd kommer emellertid att underlätta arbetet i övriga stadsutvecklingsprojekt. Projektet ska inte vara remissinstans till stadsutvecklingsprojekt.

7. ARBETSSÄTT

Arbetsgruppen träffas en till två gånger i månaden. Därutöver innebär projektet att deltagarna kommer att utföra visst arbete mellan möten, samt i viss mån medverka i studiebesök och externa seminarier för att inhämta relevant kunskap till gruppen. Arbetet i projektet kommer i vissa delar att utföras av konsulter. Delrapportering till styrgruppen sker kvartalsvis.

8. Projektorganisation

8.1 Styrgrupp

Styrgruppen leds av Niklas Svensson, biträdande stadsbyggnadsdirektör, enhetschef för strategi och utvecklingsenheten på SBK. Därutöver består styrgruppen av:

Niklas Svensson ordf.	Stadsbyggnadskontoret
Patrik Liljegren	Kulturförvaltningen
Marita Anheim	Exploateringskontoret
Ebba Agerman	Stadsledningskontoret
Per Enarsson	Miljöförvaltningen
Eva Broström	Östermalms sdf
Gunnar Ohlsén	Hägersten-Liljeholmens sdf
Anna Lidvall Gräll	Utbildningsförvaltningen
Kersti Ruthström	Idrottsförvaltningen
Elisabeth Rosenquist	Trafikkontoret
Karin Aleberg-Lövgren	Socialförvaltningen

8.2 Arbetsgrupp

Arbetsgruppen arbetar med ett delat samordningsansvar med stadsbyggnadskontoret (Lisa Klingwall) som projektledare i samarbete med kulturförvaltningen (Karin Axelsson).

Lisa Klingwall, projektledare.	Stadsbyggnadskontoret
Mirja Dillén Tombs proj.koordi.	Stadsbyggnadskontoret
Karin Axelsson	Kulturförvaltningen
Maria Klavdianou – Lundell	Idrottsförvaltningen
Emma Sundström	Trafikkontoret
Ulrika Petzelius	Trafikkontoret
Fariba Daryani	Trafikkontoret
Lars Ström	Exploateringskontoret
Ulrika Kvartoft Kruså	Miljöförvaltningen
Leila Massih	Östermalms sdf
Anni Arnefjord	Utbildningsförvaltningen
Christoffer Lindh	E-Å-V sdf
Annelie Sjöberg	Socialförvaltningen
Sara Lagerros	Östermalms sdf

9. Tidplan

Eventuella revideringar av tidplanen rapporteras omgående till styrgruppen.

- Reviderat projektdirektiv 1:a kvartalet 2015
- Reviderad projektplan 2: kvartalet 2015

Förskole/ skolgårdar	BKA och Tidig dialog
<ul style="list-style-type: none"> • Konsultarbete 1:a kvartalet 2015 • Samråd med förvaltningar 2:a kvartalet, 2015 • Beslutsunderlag tas fram 4:e kvartalet 2015	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetet startas 1:a kvartalet, 2015 • Samråd med förvaltningarna 3:e kvartalet, 2015 • Beslutsunderlag 4:e kvartalet, 2015
Beslut 4: e kvartalet, 2015 Material inarbetas i folder och trycks. Beslut om vidare uppdrag 1:a kvartalet 2016	

10. Projektbudget

Varje förvaltning/kontor bidra med 50 000kr per verksamt år, från och med 2014., SLK undantaget.

10.1 Projektets kostnader

Behov av medel för att täcka kostnaderna för:

- Konsultavtal med externa aktörer.
- Genomförande av spridningskonferenser.
- Möjlighet att avsätta tid för projektet.
- Studieresa.

10.2 Projektets interna tidsåtgång

Styrgruppen: 3-4ggr/år, beslut kan tas via mejl i enlighet med beslut taget på styrgruppsmötet den 19 februari 2014.

Arbetsgruppen: en till två möten per månad.

Därutöver beräknas arbetsgruppsmedlemmarna bidra med arbetstid inför möten samt under uppstartningsskedet.